RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023)

Zaak- & documentnr. : Z/23/113837 201629435
Portefeuillehouder : A.J. van Hout

Opsteller : Dionne Tan
Afdeling : Informatiemanagement Bestuursondersteuning en Projecten
Telefoonnr.: 026 317 99 11

Samenvatting
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. De gemeenschappelijke regeling 1Stroom dient vóór 1 juli 2024 in overeenstemming gebracht te zijn met de nieuwe bepalingen uit de wet. De ontwerpregeling wordt ter zienswijze voorgelegd aan de gemeenteraad. Gelijktijdig met de wijzigingen uit de Wgr zijn ook tekstuele wijzigingen meegenomen. Gelet op de komende evaluatie van de directiestructuur zijn de bepalingen betreffende de directie niet mee genomen in deze wijziging.

Beslispunten

1. Een zienswijze in te dienen op de ontwerpregeling wijziging gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023) zoals verwoord in de bijgevoegde concept brief;
2. De zienswijzebrief toe te zenden naar het college en in kopie naar het dagelijks bestuur van 1Stroom.

Aanleiding
Per 1 juli 2022 is de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd met als doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Dat gebeurt door meer ruimte te geven voor keuzes omtrent de werking van een gemeenschappelijke regeling. Daarnaast worden de participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen vergroot.

Ook de gemeenschappelijke regeling 1Stroom dient aangepast te worden. Het bestuur van 1Stroom en de raden van de deelnemende gemeenten zijn met de brief van 29 september 2021 geïnformeerd over de belangrijkste wijzigingen in de Wgr. Op regionaal en Liemers niveau zijn de afgelopen periode diverse bijeenkomsten georganiseerd voor gemeenteraden over de wijzigingen uit de Wgr. Daarom worden de belangrijkste wijzigingen uit de Wgr in bijlage 1 beknopt toegelicht. Voor een uitgebreidere toelichting wordt verwezen naar de handreiking *Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen'* van de VNG.[1]

---

[1] Handreiking VNG: Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen. https://vng.nl/sites/default/files/2022-10/VNG-Handreiking-Wijziging-Wgr.pdf

Gemeenschappelijke regelingen zijn er in vele verschillende soorten en maten en de gewenste invloed kan per gemeenschappelijke regeling verschillen. Dit is de reden dat de wetgever er in veel gevallen voor gekozen heeft om geen harde inhoudelijke bepalingen op te nemen, maar alleen de verplichting om met elkaar afspraken te maken en deze vast te leggen in de eigen gemeenschappelijke regeling.

De organisatie 1Stroom
De gemeenschappelijke regeling 1Stroom is een openbaar lichaam. Het is een gemengde regeling tussen de colleges en burgemeesters van de gemeenten Duiven en Westervoort. Het belang waarvoor de regeling is getroffen, is het bewerkstelligen van een kwalitatief goede en doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de gemeenten aan het openbaar lichaam opgedragen of gemandateerde taken (artikel 3 GR 1Stroom). 1Stroom verricht alle gemeentelijke taken voor zover deze niet op grond van de wet of op grond van andere bindende afspraken bij derden berusten. De uitvoering bevat in ieder geval: beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding; uitvoering van vastgesteld beleid; toezicht op aan derden uitbesteed werk; handhaving van de hiervoor genoemde uitvoering; het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen voor zover het openbaar lichaam hiertoe bevoegd is dan wel hiervoor is gemachtigd; het verrichten van feitelijke handelingen en het verrichten van bedrijfsvoeringstaken op het gebied van personeel, informatie, archivering, juridische zaken, organisatie, financiën, administratie, communicatie en huisvestinginkoop en aanbesteding van opdrachten (artikel 4 lid GR 1Stroom). Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling voert geen eigen inhoudelijk beleid, dat is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke gemeenten.

Bij elke nieuwe bepaling uit de Wgr is afgewogen hoe dit te vertalen voor 1Stroom. In de als bijlage bijgevoegde was/wordt lijst zijn de voorgestelde wijzigingen van de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling 1Stroom opgenomen, inclusief toelichting. De voorgestelde wijzigingen betreffen wijzigingen voortkomend uit de wet gemeenschappelijke regelingen, waar de gemeenschappelijke regeling aangepast dient te worden, en redactionele wijzigingen. Gelet op de komende evaluatie van de directiestructuur zijn de bepalingen betreffende de directie niet mee genomen in deze wijziging.

Planning
Gemeenschappelijke regelingen dienen vóór 1 juli 2024 in overeenstemming zijn gebracht met de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen. Het besluitvormingstraject richting raden bestaat uit twee stappen, eerst een zienswijzeprocedure en daarna een instemmingsronde. Zie onderstaande afbeelding:

Beoogd effect
Met de voorliggende aanpassing van de gemeenschappelijke regeling zijn bewuste afwegingen gemaakt ten aanzien van de wijzigingen in de Wgr en voldoet de regeling aan de Wgr.

Argumenten

1.1 De voorgestelde wijzigingen passen bij het karakter van de gemeenschappelijke regeling 1Stroom en/of sluiten aan bij de huidige werkwijze

1Stroom is een uitvoeringsgerichte gemeenschappelijke regeling. De beleidskeuzes liggen bij de colleges en raden van de gemeenten Duiven en Westervoort. Gezien het karakter van de gemeenschappelijke regeling is er voor gekozen om:

- ingezetenen van de deelnemende gemeente in beginsel niet bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid op grond van deze regeling te betrekken (nieuw artikel 34). Met het nieuwe artikel 34 is ervoor gekozen de inspraak in beginsel niet via het bestuur van 1Stroom te laten verlopen, maar via de raden van de deelnemende gemeenten. Omdat 1Stroom een uitvoeringsgerichte gemeenschappelijke regeling is, ligt deze keuze voor de hand. De uiteindelijke beleidskeuzes liggen immers bij de colleges en raden van de deelnemende gemeenten. Hiermee wordt aangesloten bij het concept van verlengd lokaal bestuur, in welk concept de volksvertegenwoordigende rol nog altijd bij de gemeenteraden ligt.
- het soort bestuursbesluiten van 1Stroom waarop raden zienswijzen kunnen geven niet verder uit te breiden. De zienswijzeprocedure geldt wel bij eventuele besluiten tot het vormen van reserves als bedoeld in de nota voorzieningen en reserves 1Stroom (nieuw artikel 33). De bestuursbesluiten van 1Stroom betreffen hoofdzakelijk de bedrijfsvoering en de interne organisatie.
- De actieve informatieplicht naar de raden is verwoord in artikel 10. Hierin is ook de huidige werkwijze ten aanzien van het afleggen van verantwoording over de uitvoering van activiteiten (de halfjaarrapportage en de jaarrekening) en de wijze waarop informatie wordt verstrekt is opgenomen in de regeling.

1.2 Er is een eenduidige afspraak opgenomen over de evaluatie

De huidige regeling bevat geen bepaling over een periodieke evaluatie van de regeling, alleen ten aanzien van de heroverweging van de (financiële)verdeelsleutel. In de handreiking van de VNG[2] is aangeven dat een mooi moment van een evaluatie het laatste jaar van een raadsperiode is. De evaluatie kan dan nog worden uitgevoerd met de colleges en raden die kennis over de gang van zaken bezitten, terwijl het uiteindelijke rapport en advies dan direct aan het begin van de nieuwe raads- en collegeperiode betrokken kunnen worden bij eventuele nieuwe beleidskeuzes. Er is ervoor gekozen om deze aanbeveling over te nemen. Om de evaluatiemomenten gelijk te houden, wordt ook voorgesteld de frequentie van de heroverweging van de verdeelsleutel aan te passen naar vier jaar.

1.3 Uitreding van een van de twee deelnemers betekent voor 1Stroom dat er feitelijk sprake is van opheffing

In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken gemaakt worden over de uittreedvoorwaarden. Met de wetswijziging van 2022 is verder verduidelijkt wat daaronder verstaan moet worden. In elk geval moeten in de gemeenschappelijke regeling worden geregeld: de voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden; de gevolgen voor het vermogen van het samenwerkingsverband en de gevolgen voor het vermogen van de deelnemende gemeenten. 1Stroom is een samenwerkingsverband met twee deelnemers. Als één deelnemer besluit uit te treden, betekent in feite opheffing van de regeling. Om deze reden is er voor gekozen om een besluit tot uittreding gelijk te stellen aan opheffing en treden de bepalingen van artikel 31 in werking.

[2] Handreiking VNG: Verbeterde democratische legitimatie bij gemeenschappelijke regelingen

1.3 De actualisatie van de directiebepalingen wordt in samenhang met de evaluatie van de directiestructuur opgepakt

De directiebepalingen in de huidige regeling zijn verouderd. Aan de raden van Duiven en Westervoort is toegezegd deze wijziging gelijktijdig met de aanpassingen uit de wet gemeenschappelijke regelingen aan te bieden. Op dit moment wordt de huidige directiestructuur geëvalueerd. Gezien deze ontwikkeling worden de bepalingen over de directeuren/directie niet meegenomen in de actualisatie maar wordt de uitkomst van de evaluatie afgewacht. Omdat de aanpassingen uit de Wgr uiterlijk 1 juli 2024 geïmplementeerd dienen te worden, kan de uitkomst van de evaluatie niet afgewacht worden.

Kanttekeningen

1.1 Er is behoefte om frequenter op informele wijze bij te praten over de ontwikkelingen binnen 1Stroom

Met de nieuwe Wgr en de voorliggende wijziging van de gemeenschappelijke regeling 1Stroom hebben de gemeenteraden voldoende instrumenten in handen om hun kaderstellende en controlerende rol richting 1Stroom in te vullen. Tijdens recente raadsbijeenkomsten hebben de raden van de gemeenten Duiven en Westervoort wel aangegeven vaker – op informele wijze – geïnformeerd te worden over de ontwikkelingen binnen 1Stroom. Dergelijke bijeenkomsten dragen ook bij aan meer betrokkenheid bij de eigen gemeenschappelijke regeling. Het verzoek aan het bestuur van 1Stroom is om dit in overleg met de beide griffies nader vorm te geven.

1.2 Bij de start van 1Stroom zijn met de raden afspraken gemaakt over de meting van de kwaliteit van dienstverlening

Bij de start van de ambtelijke organisatie zijn afspraken gemaakt over de meting van de kwaliteit van dienstverlening onder inwoners, maatschappelijke organisaties, ondernemers en raadsleden, de 0-, 2- en 4-meting. De metingen in het kader van de 4-metingen zijn recentelijk ter kennisname toegestuurd aan de raden van Duiven en Westervoort. Of er behoefte is om deze metingen op dezelfde wijze voort te blijven zetten of op een andere manier te betrekken bij de evaluatie dient met de raden nader besproken te worden.

Financiële paragraaf

Er zitten geen financiële consequenties vast aan dit voorstel.

Relatie met het herstelplan

Niet van toepassing.

Participatie en communicatie

Er heeft geen vorm van participatie plaatsgevonden. Er wordt niet extern gecommuniceerd over het raadsbesluit. Vanwege de nauwe samenwerking met de gemeente Duiven in 1Stroom wordt de zienswijzebrief in kopie gestuurd naar het dagelijks bestuur van 1Stroom

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Intergemeentelijke samenwerking

De gemeenschappelijke regeling 1Stroom heeft twee deelnemers, de gemeente Duiven en de gemeente Westervoort. In het algemeen bestuur van 1Stroom, bestaande uit de voltallige colleges van Duiven en Westervoort, is overeenstemming bereikt over de voorliggende wijziging van de gemeenschappelijke regeling (de ontwerpregeling). In beide gemeenteraden ligt de wijziging van de regeling ter zienswijze voor. De beoogde besluitvorming over de zienswijze in de gemeenteraad van Duiven is voorzien op 24 oktober 2023.

Bijlagen
201629438 – concept raadsbesluit zienswijze wijziging gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023)
201629439 – brief zienswijze aan college wijziging gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023)
201630723 – Bijlage 1: beknopte toelichting wijzigingen Wet gemeenschappelijke regelingen
201629423 – was-wordt tabel behorende bij de gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023)
201629428 – concept wijzigingsbesluit gemeenschappelijke regeling 1Stroom (2023)

Westervoort, 6 november 2023

Burgemeester en wethouders van gemeente Westervoort,

M. Sluiter MA	drs. A.J. van Hout
secretaris	burgemeester